

กรมพัฒนาที่ดิน

2567

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช

สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11
กรมพัฒนาที่ดิน

075-378609

www.ddd.go.th

nrt01@ddd.go.th

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลเขาพระ อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้นำแนวคิดของ FAO และ UNEP มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดินร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่นๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต (สพข.) และสถานีพัฒนาที่ดิน (สพด.) ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สพด. ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช

กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่น	1-2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-2
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-5
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-8
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-2
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-6

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพดิน	5-1
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินการของหน่วยงานอื่น	7-1
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
ภาคผนวก	อ-1
เอกสารอ้างอิง	อ-2

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดนครศรีธรรมราช	2-4
2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-6
2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2566	2-9
2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2566	2-9
2.5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2565	2-11
3-1 สมบัติดิน ตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช	3-5
5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช	5-3
6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช	6-2
7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568	7-4
7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-5
7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-6

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1 ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-1
2-2 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร	2-5
2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-8
3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	3-6
4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	4-5
4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ของตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	4-6
6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	6-3
7-1 การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	7-3

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1)วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้ บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดิน และที่ดินด้วย ชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผน การใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566 ถึง 30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทรัพยากร ประกอบด้วย

- 1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น
- 2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น
- 3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะทำงานวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของงบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสถานภาพของทรัพยากรของตำบล

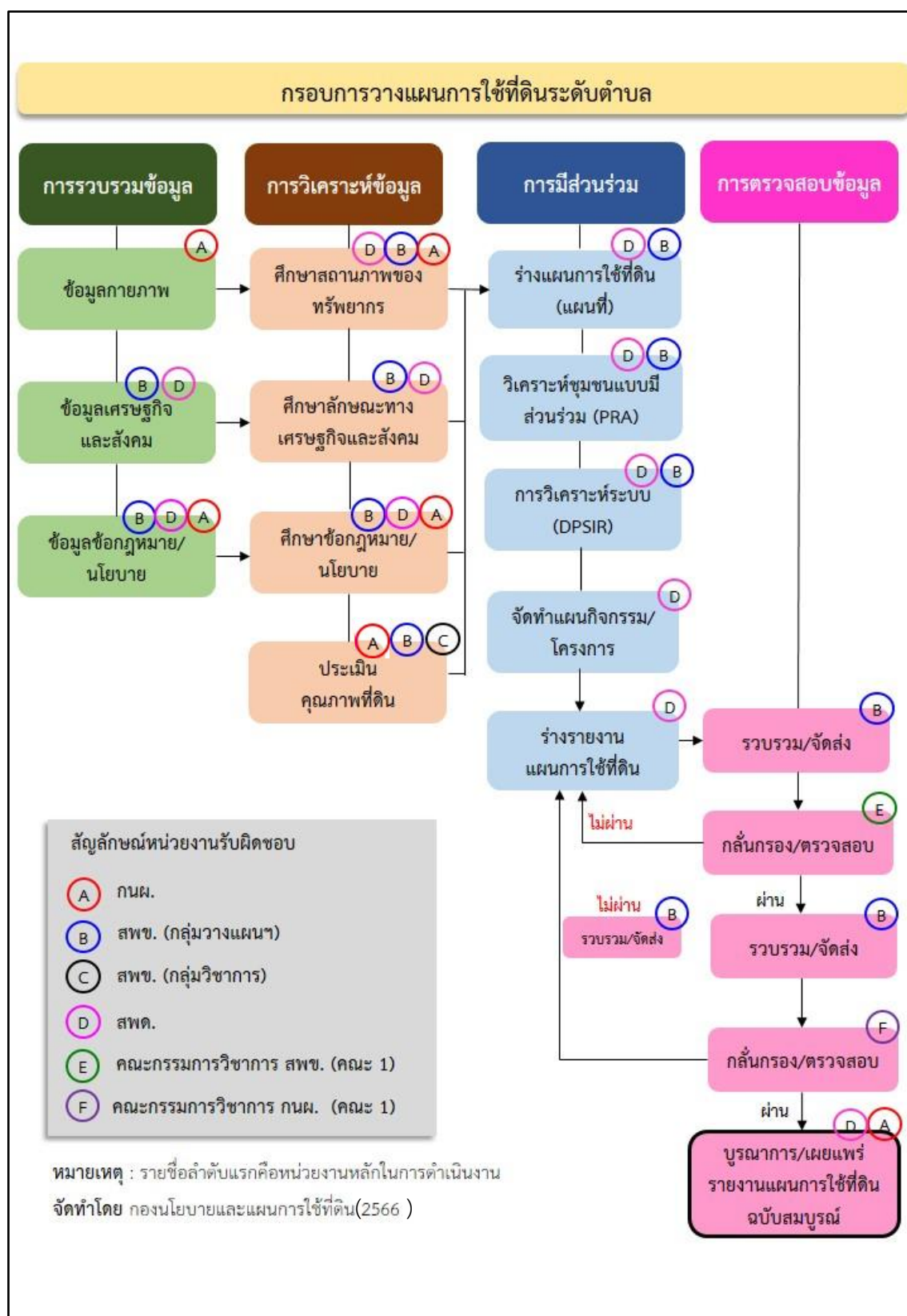
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของงบประมาณในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“เขาพระ ศูนย์รวมวัฒนธรรม สังคมพัฒนา ถิ่นน่าอยู่ คู่คุณธรรม” (เทศบาลตำบลเขาพระ, 2566)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

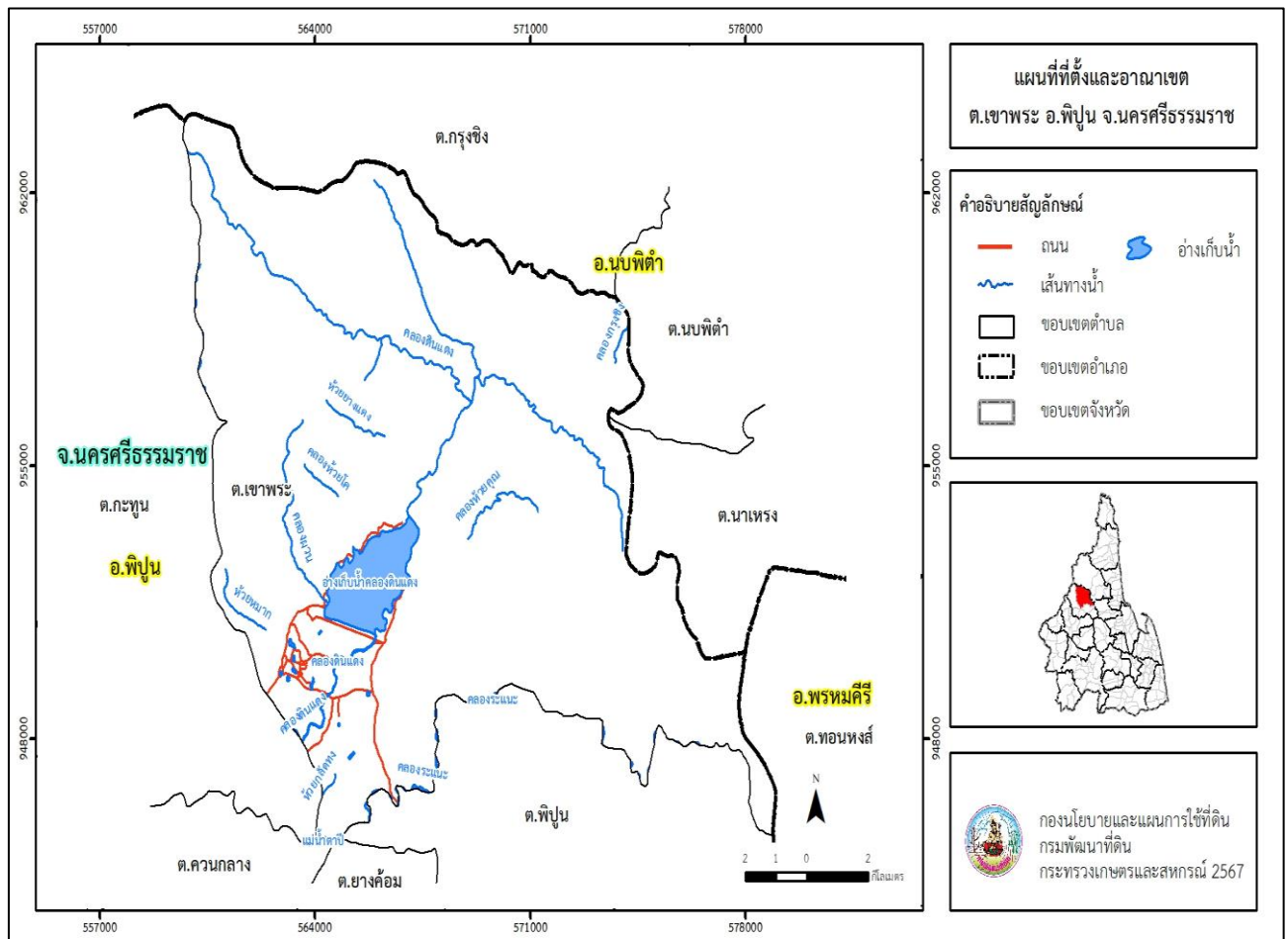

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอพิปูน มีพื้นที่ประมาณ 196.57 ตารางกิโลเมตร หรือ 122,854 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลกรุงชิง อำเภอทับปด อำเภอทับปด จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลควนกลาง ตำบลยางค้อม ตำบลพิปูน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลนบพิตำ ตำบลนาแหร อำเภอทับปด อำเภอทับปด อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลกะทูน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านหน้าเขา	หมู่ที่ 7 บ้านในไร่
หมู่ที่ 2 บ้านหนองบัว	หมู่ที่ 8 บ้านไผ่เชือ
หมู่ที่ 3 บ้านทุ่งร้อน	หมู่ที่ 9 บ้านห้วยใหม่
หมู่ที่ 4 บ้านเหนือคลอง	หมู่ที่ 10 บ้านห้วยสะท้อน
หมู่ที่ 5 บ้านห้วยโก	หมู่ที่ 11 บ้านห้วยตริด
หมู่ที่ 6 บ้านปากกระแนะ	หมู่ที่ 12 บ้านปลายร้อน

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่สูงหรือภูเขา โดยอยู่ทางตอนเหนือ ทางตะวันออกและทางตะวันตก เป็นแนวเทือกเขานครศรีธรรมราชหรือเทือกเขาหลวง มีลักษณะเป็นภูเขาลาดชัน สลับซับซ้อน เป็นแหล่งต้นน้ำ ลำห้วย ลำคลองต่าง ๆ หลายสาย โดยไหลมารวมกันไหลลงอ่างเก็บน้ำคลองดินแดง ก่อนที่จะถูกระบายลงสู่คลองดินแดง ส่วนหนึ่งจะไหลรวมกันที่คลองกระแนะ ส่วนทางตอนกลางและตอนใต้ มีลักษณะที่ราบเชิงภูเขา และที่ราบสองฝั่งลำคลอง โดยเริ่มต้นตั้งแต่ที่ราบเชิงภูเขารอบอ่างเก็บน้ำ คลองดินแดงทางตอนกลางของตำบล สู่ทางตอนใต้เป็นที่ราบสองฝั่งคลองดินแดงและคลองกระแนะจนถึงแนวเขตตำบล

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศ คาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) พบว่า ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 34.3 องศาเซลเซียส ในเดือนพฤษภาคม และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22.2 องศาเซลเซียส ในเดือนกุมภาพันธ์

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 2,769.0 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 174 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนพฤศจิกายน มีปริมาณฝน 657.7 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 21 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ETO) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for

Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมมูลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดิน และการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืชได้ตลอดทั้งปี (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

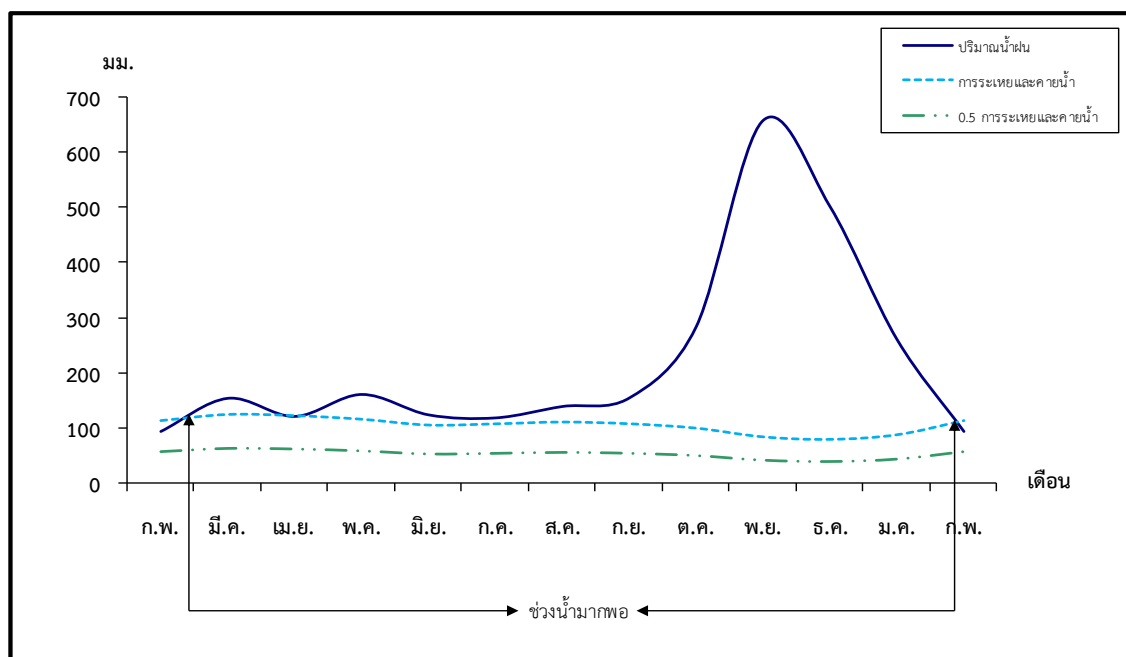
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดนครศรีธรรมราช¹

เดือน	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันที่ฝนตก	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ	ปริมาณฝนใช้การ ²
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	(%)	(มม.)	(วัน)	(มม.)	(มม.)
ม.ค.	22.4	30.5	26.1	84.0	260.6	13.9	86.8	151.1
ก.พ.	22.2	31.6	26.6	81.0	93.8	6.3	113.4	79.7
มี.ค.	22.9	32.9	27.6	80.0	153.9	7.9	124.9	116.0
เม.ย.	23.7	34.0	28.4	80.0	121.1	8.7	122.7	97.6
พ.ค.	24.2	34.3	28.4	81.0	160.9	15.2	115.9	119.5
มิ.ย.	24.1	34.1	28.3	80.0	123.9	13.0	105.0	99.3
ก.ค.	23.9	33.8	28.1	79.0	118.4	14.7	107.3	96.0
ส.ค.	23.7	33.8	27.9	79.0	139.1	15.6	110.7	108.1
ก.ย.	23.6	33.2	27.4	82.0	154.5	17.6	107.4	116.3
ต.ค.	23.4	31.9	26.9	86.0	283.8	20.8	99.2	153.4
พ.ย.	23.1	30.4	26.3	88.0	657.7	21.5	82.8	190.8
ธ.ค.	22.7	30.0	26.0	86.0	501.3	19.4	78.1	175.1
เฉลี่ย	23.3	32.5	27.3	82.2	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	2,769.0	174.6	1,254.2	1,502.9

หมายเหตุ: ¹ เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

² จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2566)

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลปริมาณน้ำฝน 13 เดือน เพราะสามารถแสดงให้เห็นความต่อเนื่องของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

รูปที่ 2-2 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน (2566) พบว่า สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,644 ไร่ หรือร้อยละ 1.34 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 41,401 ไร่ หรือร้อยละ 33.69 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 271 ไร่ หรือร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว นาไร่
- 2) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 38,368 ไร่ หรือร้อยละ 31.23 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ยืนต้นร้าง / เสียมไทร
- 3) ไม้ผล มีเนื้อที่ 2,733 ไร่ หรือร้อยละ 2.22 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ทุเรียน ไม้ผลผสมเงาะ
- 4) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 13 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า
- 5) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 16 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 74,508 ไร่ หรือร้อยละ 60.65 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าไม้ผลัดใบ สมบูรณ์

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 4,698 ไร่ หรือร้อยละ 3.83 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง บ่อน้ำในไร่นา

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 603 ไร่ หรือร้อยละ 0.49 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พุ่มหญ้าธรรมชาติ พุ่มหญ้าสลับไม้พุ่ม / ไม้ละเมาะ

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1644	1.34
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	1,421	1.16
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	160	0.13
U405	ถนน	35	0.03
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	28	0.02
A	พื้นที่เกษตรกรรม	41,401	33.69
A100	นาร้าง	13	0.01
A101	นาข้าว	258	0.21
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	536	0.44
A302	ยางพารา	36,167	29.44
A302/A419	ยางพารา/มังคุด	11	0.01
A303	ปาล์มน้ำมัน	1,634	1.33
A317	หมาก	15	0.01
A317/A404	หมาก/เงาะ	5	-
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	7	0.01
A401	ไม้ผลผสม	870	0.71
A403	ทุเรียน	1,185	0.97
A403/A404	ทุเรียน/เงาะ	6	-
A403/A419	ทุเรียน/มังคุด	6	-

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A403/A420	ทุเรียน/กลางสาด ลองกอง	71	0.06
A404	เงาะ	377	0.31
A404/A419	เงาะ/มังคุด	4	-
A404/A420	เงาะ/กลางสาด ลองกอง	54	0.04
A405	มะพร้าว	3	-
A411/A415	กล้วย/มะละกอ	29	0.02
A419	มังคุด	68	0.06
A419/A420	มังคุด/กลางสาด ลองกอง	40	0.03
A420	กลางสาด ลองกอง	8	0.01
A427	ส้มโอ	5	-
A702	โรงเรียนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	13	0.01
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	16	0.01
F	พื้นที่ป่าไม้	74,508	60.65
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	74,508	60.65
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	603	0.49
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	546	0.44
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	57	0.05
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	4,698	3.83
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	409	0.33
W201	อ่างเก็บน้ำ	4,209	3.43
W202	บ่อน้ำในไร่นา	80	0.07
ผลรวมทั้งหมด		122,854	100.00

2.6.1 ประชากร

2-8

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลเขาพระ	3,419	4,060	4,060	8,120
หมู่ที่ 1 หน้าเขา	253	282	330	612
หมู่ที่ 2 หนงบัว	258	337	356	693
หมู่ที่ 3 หุ่นร้อน	276	257	271	528
หมู่ที่ 4 เหนือคลอง	121	124	117	241
หมู่ที่ 5 ห้วยโก	237	236	212	448
หมู่ที่ 6 ปากกระแนะ	249	315	326	641
หมู่ที่ 7 ในไร่	375	430	446	876
หมู่ที่ 8 ไส้เชื้อ	146	129	105	234
หมู่ที่ 9 ห้วยใหม่	243	305	290	595
หมู่ที่ 10 ห้วยสะทอน	438	493	483	976
หมู่ที่ 11 ห้วยตริด	509	753	712	1,465
หมู่ที่ 12 ปลายร้อน	314	399	412	811

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	3,419	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่เข้าขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,419	41.50
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	2,000	58.50

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 122,854 ไร่ และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,419 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-3) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 35.93 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบล มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด 41,401 ไร่ หรือร้อยละ 33.69 ของเนื้อที่ทั้งหมด และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 29.18 ไร่ (เนื้อที่ของตำบลรวมต่อครัวเรือนทั้งหมด)

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลเขาพระ อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,419 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกยางพารา ไม้ผลผสม ปาล์มน้ำมัน และทุเรียนทางด้านการเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม นอกจากนี้ประชากรยังประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ บางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2565 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 169,722 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 59,139 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 130,399 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 45,437 บาท เมื่อพิจารณาจะพบว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 39,323 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 13,702 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2565

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลเขาพระ	121,118	22,006	14,787	11,811	169,722	59,139	130,399	45,437
หมู่ที่ 1 หน้าเขา	120,001	17,777	16,746	21,554	176,078	58,245	87,431	28,921
หมู่ที่ 2 หนองบัว	119,216	11,543	21,498	11,110	163,367	59,325	132,657	48,173
หมู่ที่ 3 พุงร่อน	74,277	21,698	29,233	26,509	151,717	56,627	322,107	120,223
หมู่ที่ 4 เหนือคลอง	103,734	6,641	9,801	969	121,145	46,150	100,234	38,185
หมู่ที่ 5 ห้วยโก	119,485	27,689	8,395	12,891	168,461	55,973	120,576	40,062
หมู่ที่ 6 ปากกระแนะ	151,361	39,024	19,955	13,838	224,177	73,931	208,712	68,830
หมู่ที่ 7 ในไร่	112,774	18,833	11,951	9,874	153,432	54,459	114,586	40,671
หมู่ที่ 8 ใสเชื้อ	172,148	23,049	8,298	18,295	221,790	69,381	62,100	19,426
หมู่ที่ 9 ห้วยใหม่	74,477	29,977	20,378	14,040	138,871	48,233	100,111	34,770
หมู่ที่ 10 ห้วยสะท้อน	106,720	26,811	8,454	13,827	155,812	53,471	120,337	41,297
หมู่ที่ 11 ห้วยตริด	143,227	23,435	10,701	5,209	182,572	64,175	105,147	36,960
หมู่ที่ 12 ปลายร่อน	138,315	14,498	14,046	7,319	174,179	60,658	94,809	33,018

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

- 1) ป่าอนุรักษ์ พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในพื้นที่ ได้แก่
 - (1) เขตพื้นที่เตรียมการประกาศเขตห้ามล่าสัตว์ป่ากะทูน เนื้อที่ 34,432 ไร่
 - (2) เขตอุทยานแห่งชาติเขานัน เนื้อที่ 135 ไร่
 - (3) เขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวง เนื้อที่ 39,665 ไร่
 - (4) เขตอุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น เนื้อที่ 39 ไร่
- 2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่
 - (1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 95,016 ไร่
 - (2) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 2,221 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

- 1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A เนื้อที่ 50,489 ไร่
- 2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1AR เนื้อที่ 843 ไร่
- 3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1B เนื้อที่ 6,336 ไร่
- 4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1BR เนื้อที่ 659 ไร่
- 5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 38,674 ไร่
- 6) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 10,074 ไร่
- 7) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 3,988 ไร่
- 8) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 11,791 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลเขาพระ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) มีปริมาณน้ำฝนรวม 2,769.0 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลเขาพระ มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองกรุงชิง คลองกะทูน คลองดินแดง คลองผวน คลองระแนง คลองห้วยคุณ คลองห้วยโค แม่น้ำตาปี ห้วยกลัดทง ห้วยยางแดง และห้วยหมาก

แหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อ่างเก็บน้ำคลองดินแดง

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลเขาพระ มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 34 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 12 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 2 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ตอน มี 12 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-sIA ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีและเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,920 ไร่ หรือร้อยละ 2.38 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน ChI-sclB ชุดดินฉลอม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 384 ไร่ หรือร้อยละ 0.31 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Knk-lsA/ow ชุดดินคลองนกระทุง มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ และพบตะกอนทับถมตอนบน มีเนื้อที่ 1,478 ไร่ หรือร้อยละ 1.20 ของเนื้อที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ดิน Knk-sclB ชุดดินคลองนกระทุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 847 ไร่ หรือร้อยละ 0.69 ของเนื้อที่ตำบล

5) หน่วยแผนที่ดิน LL-mw-lsA/ow ดินลุ่มน้ำที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ และพบตะกอนทับถมตอนบน มีเนื้อที่ 2,930 ไร่ หรือร้อยละ 2.38 ของเนื้อที่ตำบล

6) หน่วยแผนที่ดิน Pga-fl-sclC ดินพังงาที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 252 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่ตำบล

7) หน่วยแผนที่ดิน Pga-md,fl-sclC ดินพังงาที่เป็นดินลึกลับปานกลางและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 337 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่ตำบล

8) หน่วยแผนที่ดิน Pk-fl-sclB ดินภูเก็ตที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,170 ไร่ หรือร้อยละ 0.95 ของเนื้อที่ตำบล

9) หน่วยแผนที่ดิน Pk-fl-sclC ดินภูเขาที่เกิดเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 632 ไร่ หรือร้อยละ 0.52 ของเนื้อที่ตำบล

10) หน่วยแผนที่ดิน Pk-md,fl-sclC ดินภูเขาที่เกิดเป็นดินสีปานกลางและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 201 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่ตำบล

11) หน่วยแผนที่ดิน Pto-slc ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 23 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล

12) หน่วยแผนที่ดิน Ro-lsA/ow ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ และพบตะกอนทับถมตอนบน มีเนื้อที่ 383 ไร่ หรือร้อยละ 0.31 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 2 หน่วยแผนที่ ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 107,317 ไร่ หรือร้อยละ 87.35 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 3,980 ไร่ หรือร้อยละ 3.24 ของเนื้อที่ตำบล

ไม่พบปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ รายละเอียดของสมบัติดินตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

จากการศึกษาลักษณะและสมบัติดินดังตารางที่ 3-1 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ดินกลุ่มที่มีสภาพพื้นที่ราบเรียบตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน ได้แก่ หน่วยแผนที่ AC-pd,col-sla และ AC-pd,col-sla* มีการระบายน้ำเร็ว มีข้อจำกัดด้านความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีความเสี่ยงเรื่องน้ำท่วมเฉียบพลัน

ข้อเสนอแนะในการใช้ที่ดิน ใช้อินทรีย์วัตถุรวมกับปุ๋ยเคมีในการปรับสภาพดิน ปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มผลผลิต ให้สูงขึ้น ปลูกพืชอายุสั้น

2. กลุ่มดินเหนียวถึงถึงมากที่เกิดจากตะกอนลำนน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด ได้แก่ หน่วยแผนที่ LL-mw-lsA/ow Pga-fl-sclC Pga-md,fl-sclC Pk-fl-sclB Pk-fl-sclC และ Pk-md,fl-sclC ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ข้อจำกัด: ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งชว่นาน และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เหมาะสมสำหรับปลูกไม้ยืนต้น พืชไร่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล พื้นที่ส่วนใหญ่มีการประโยชน์ที่ดินติดต่อกันมาเป็นเวลา ควรมีการปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสดหรือปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ

3. ดินที่ตอนที่เป็นกลุ่มดินร่วนหรือดินทรายแป้งละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำ ได้แก่ หน่วยแผนที่ Ro-lsA/ow ปฏิบัติการดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ข้อจำกัด: ขาดแคลนน้ำ บางพื้นที่อาจมีน้ำไหลบ่าท่วมขังฉับพลันในระยะที่มีฝนตกหนัก

ข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำและมักขาดน้ำในช่วงที่ฝนทิ้งชว่นาน ๆ ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นดินที่เหมาะสมในการทำสวนผลไม้แต่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ จึงจำเป็นต้องมีการใช้ปุ๋ยเคมี เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน และในบริเวณนี้เป็นแหล่งปลูกผลไม้ที่สำคัญของภาคใต้ ในบางช่วงของปีต้องมีการชลประทานเข้าช่วย ส่วนในบริเวณพื้นที่ค่อนข้างต่ำ ในปีที่มีฝนตกชุกและหนักอาจประสบปัญหาน้ำท่วมอย่างฉับพลันและอาจทำให้พืชที่ปลูกเกิดความเสียหายได้

4. ดินที่ตอนที่เป็นกลุ่มดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเหนียว ได้แก่ หน่วยแผนที่ Chl-sclB Knk-lsA/ow และ Knk-sclB ปฏิบัติการดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ข้อจำกัด: ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ยืนต้น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล เหมาะสมปานกลางสำหรับปลูกพืชไร่ มีข้อจำกัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อดินเป็นดินปนทรายและขาดแคลนน้ำ ควรมีการปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสดหรือปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ

5. ดินที่ตอนที่เป็นกลุ่มดินร่วนลึกปานกลางถึงเศษหิน ได้แก่ หน่วยแผนที่ Pto-slC ก้อนหินหรือชั้นหินพื้น ปฏิบัติการดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ข้อจำกัด: ดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งชว่นาน และในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน ทำให้เกิดเป็นดินตื้นและยากต่อการปรับปรุงแก้ไข

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เหมาะสมสำหรับปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมัน เหมาะสมปานกลางสำหรับปลูกไม้ผลและพืชไร่ มีจำกัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อดินเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินเป็นดินปนทรายและสภาพพื้นที่มีความลาดชัน ขาดแคลนน้ำ ควรปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสดหรือปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูกพืช ไร่ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

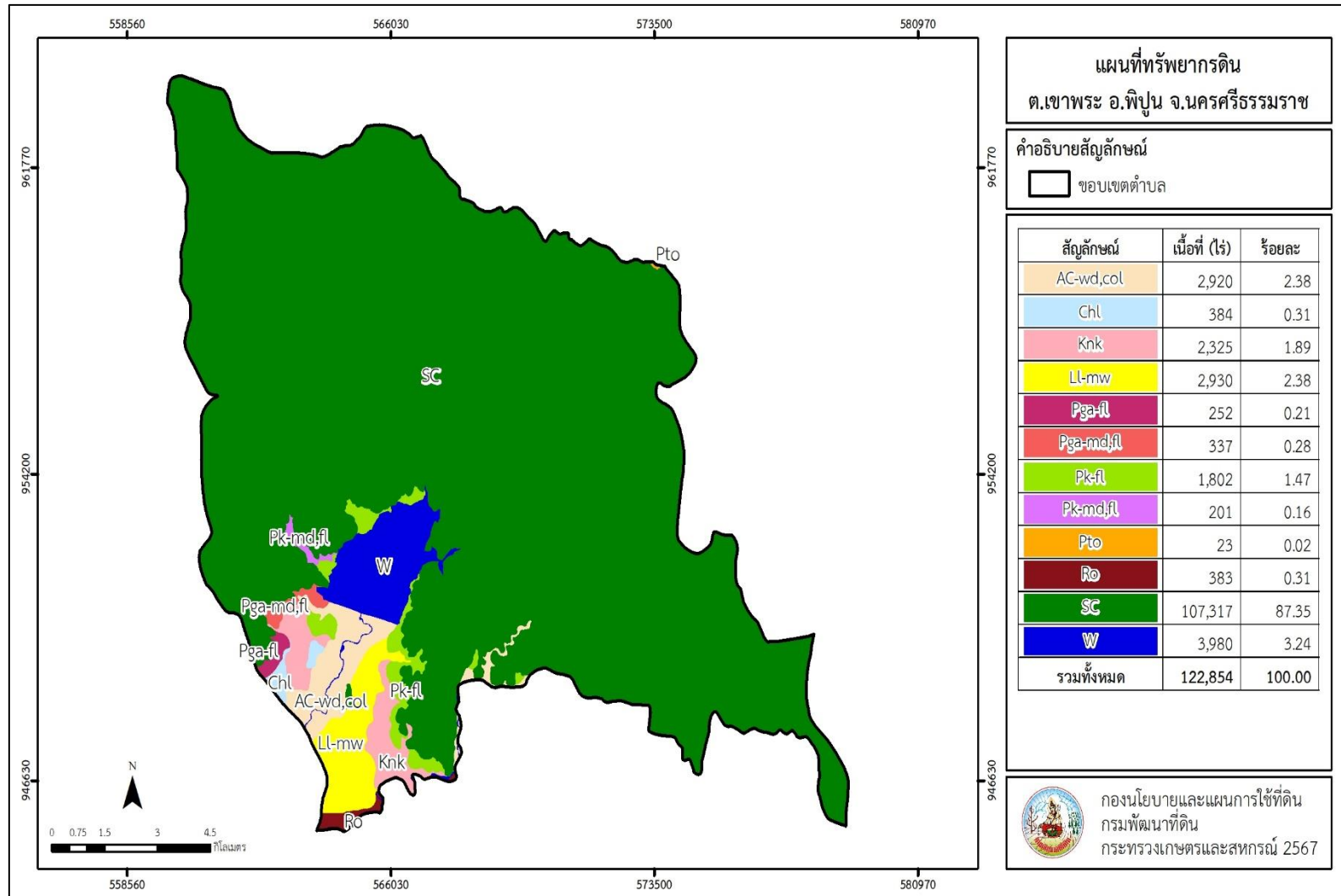
หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
AC-wd,col-sIA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	2,920	2.38
Chl-sclB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	384	0.31
Knk-lsA/ow	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,478	1.20
Knk-sclB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	847	0.69
LL-mw-lsA/ow	0-2	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	2,930	2.38
Pga-fl-sclC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	252	0.21
Pga-md,fl-sclC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	337	0.28
Pk-fl-sclB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	1,170	0.95
Pk-fl-sclC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	632	0.52
Pk-md,fl-sclC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	201	0.16
Pto-slC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	23	0.02
Ro-lsA/ow	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	383	0.31
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	107,317	87.35
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,980	3.24
รวมทั้งหมด											122,854	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

1. พื้นที่ (Area)
2. หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
3. ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

1. สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
2. ความต้องการของชุมชน
3. โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
4. พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชน ในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

1. ปัญหาทรัพยากรดิน
2. ปัญหาการประกอบอาชีพ
3. ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
4. แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนอง ต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่าง ๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2567 มี สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลเขาพระ คือ

1. ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
2. ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง สำหรับการอุปโภคบริโภค
3. ดินเป็นกรดจัด
4. ที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์
5. การระบาดของโรคและแมลงในสวนไม้ผล
6. การใช้สารเคมี และปุ๋ยเคมีเกินอัตราที่แนะนำ
7. การใช้ที่ดินไม่เหมาะสมทางการเกษตร

8. แหล่งน้ำปนเปื้อนไม่ทราบสาเหตุ
9. การชะล้างพังทลายของดิน
10. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

4.2.2 ความต้องการของชุมชน และเกษตรกรของตำบลขอนหาด มีความต้องการ 2 ประการ คือ

1. แก้ไขปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงดิน โดยต้องการการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากทางภาครัฐ การนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในท้องถิ่นมาใช้แปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์ และการแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อลดต้นทุนในการใช้ปุ๋ยเคมี
2. แก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง สำหรับการอุปโภคบริโภค สนับสนุนโครงการแล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อเป็นที่กักเก็บน้ำสำหรับใช้หน้าแล้ง หรือการขุดเจาะบาดาลสำหรับพื้นที่ห่างไกล และขยายพื้นที่ท่อส่งน้ำเพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ชุมชน และสวนไม้ผล ที่มีการขยายพื้นที่การผลิตที่สูงขึ้น
3. แก้ไขดินเป็นกรดจัด ต้องการการสนับสนุนทั้งเรื่องวัสดุปรับปรุงดิน การให้ความรู้เกี่ยวกับสารปรับปรุงดิน และอัตราที่เหมาะสมกับสภาพดิน เพื่อยกระดับความเป็นกรดเป็นด่างของดิน เพื่อให้พืชสามารถดูดใช้อาหารได้ดีขึ้น ผลผลิตมีปริมาณและคุณภาพมากขึ้น
4. แก้ไขที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์ ต้องการให้หน่วยงานตรวจสอบพื้นที่ หากพบว่าพื้นที่ดังกล่าวไม่ผิดต่อข้อกำหนด ให้เสนอให้ออกเอกสารสิทธิ์ เพื่อเกษตรกรมีหลักฐานที่ดินทำกินถูกต้อง และสามารถนำไปปกป้องสิทธิต่างๆ อย่างเป็นธรรมต่อไป
5. แก้ไขการระบาดของโรคและแมลงในสวนไม้ผล เกษตรกรยังขาดความรู้ในเรื่องการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช อัตราที่แนะนำ ช่วงเวลาในการใช้งาน ทั้งยังไม่สามารถตรวจสอบที่มาของปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และสารเคมีที่ใช้ทางการเกษตรว่าถูกกฎหมายหรือไม่ ทำให้ไม่สามารถป้องกันศัตรูพืชได้ทัน และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกๆ ปี
6. แก้ไขการใช้สารเคมี และปุ๋ยเคมีเกินอัตราที่แนะนำ เนื่องจากพืชส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกไม้ผล การสูญเสียธาตุอาหารในดินในแต่ละปีค่อนข้างมาก แต่มีเกษตรกรที่ยังคงขาดความรู้ในเรื่องการวิเคราะห์ดินก่อนมีผลผลิต และหลังผลผลิต และขาดความรู้เรื่องช่วงเวลาในการการใช้ปุ๋ย และสารเคมีในอัตราที่เหมาะสม
7. แก้ไขการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมทางการเกษตร เช่น ในบางพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกพืชเศรษฐกิจ แต่เนื่องจากสินค้าเกษตร เช่น ทุเรียน เป็นต้น มีราคาแพง เกษตรกรจึงนิยมปลูก ทำให้มีปัญหาในการบริหารจัดการดิน และการใช้ที่ดินไม่เหมาะสม จึงอยากให้มีการทบทวนให้เกษตรกรมีความรู้ด้านนี้
8. แก้ไขแหล่งน้ำปนเปื้อนไม่ทราบสาเหตุ พบว่าบางหมู่บ้านที่มีพื้นที่ติดกับพื้นที่เหมืองเก่า เมื่อเกษตรกรมีการใช้น้ำในการอุปโภคบริโภคในไร่นา พบคราบน้ำสีดำบริเวณที่ใช้น้ำ เกษตรกรมีความกังวลเรื่องสารปนเปื้อนที่เป็นอันตราย จากการสอบถาม ยังไม่พบว่ามีเกษตรกรได้รับผลกระทบด้านสุขภาพแต่อย่างใด จึงอยากให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบพื้นที่และเก็บตัวอย่างดินและน้ำ เพื่อวัดค่าโลหะหนัก ที่คาดว่าจะอาจปนเปื้อนในแหล่งน้ำดังกล่าว
9. แก้ไขการชะล้างพังทลายของดิน พบบริเวณพื้นที่สวนไม้ผลของเกษตรกร ซึ่งเป็นแนวเขตแดนกับพื้นที่ลาดชัน มักเกิดการชะล้างพังทลายของดิน ต้องการการสนับสนุนหญ้าแฝก และการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

10. แก้ไขการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ทำให้มีผลต่อการออกดอก ผลผลิตลดลง เกษตรกรต้องการองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่

ผลจากการจัดทำกรมีส่วนร่วมนของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 10 ประการ คือ

- 1.1 ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- 1.2 ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง สำหรับการอุปโภคบริโภค
- 1.3 ดินเป็นกรดจัด
- 1.4 ที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์
- 1.5 การระบาดของโรคและแมลงในสวนไม้ผล
- 1.6 การใช้สารเคมี และปุ๋ยเคมีเกินอัตราที่แนะนำ
- 1.7 การใช้ที่ดินไม่เหมาะสมทางการเกษตร
- 1.8 แหล่งน้ำปนเปื้อนไม่ทราบสาเหตุ
- 1.9 การชะล้างพังทลายของดิน
- 1.10 การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 10 ประการ คือ

- 2.1 การปรับปรุงดินและการปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2 การขุดลอกคูคลอง การขุดสระกักเก็บน้ำ ขยายพื้นที่ส่งน้ำจากแหล่งน้ำขนาดใหญ่
- 2.3 การใช้วัสดุปรับปรุงดินยกระดับความเป็นกรดเป็นด่างของดิน
- 2.4 การออกเอกสารสิทธิ์ที่ถูกต้องกฎหมาย
- 2.5 การอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร
- 2.6 การตรวจสอบแหล่งน้ำปนเปื้อน
- 2.7 การใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม
- 2.8 การป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 3 ประการ คือ

- 3.1 ความเสื่อมโทรมของดิน
- 3.2 ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- 3.3 ขาดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องทางการเกษตรในทุกๆ ด้าน

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

- 4.1 แหล่งน้ำไม่เพียงพอต่อการอุปโภค
- 4.2 ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ

4.3 รายได้น้อย

4.4 มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต-ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต - ปัจจุบัน

1. ขุดลอกลำน้ำ คูคลองส่งน้ำ และขยายพื้นที่ส่งน้ำ
2. เพิ่มแหล่งน้ำขนาดเล็ก
3. จัดระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำ
4. ปรับปรุงคุณภาพดินด้วยปุ๋ยเพื่อการเกษตร
5. ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด
6. ปลุกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ
7. ออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกินให้ถูกต้องตามกฎหมาย

อนาคต

1. พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
2. ประกาศเขตพื้นที่ต้นน้ำเพื่อรักษาแหล่ง

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

แผนการใช้ที่ดินตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลนาหวาง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ระบบการปลูกพืชในพื้นที่ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

1. ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 38,368 ไร่ ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ยืนต้น
2. ไม้ผล มีเนื้อที่ 2,733 ไร่ ได้แก่ ทูเรียน ไม้ผลผสม เงาะ
3. นาข้าว มีเนื้อที่ 271 ไร่ ได้แก่ นาข้าว

ชนิดพืช	เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ไม้ยืนต้น	ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ยืนต้น												
2. ไม้ผล	ทุเรียน ไม้ผลผสม เงาะ												
3. ข้าว	ข้าวนาปี						ข้าวนาปี						

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ของตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้น ๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ หรือการปลูกพืชต่าง ๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิตและคำณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือ กิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือ ปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการเขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ เงาะ ฝรั่ง พารา ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน มังคุด ข้าว พืชผัก ข้าวโพด ลองกอง

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

หน่วยที่ดิน	เงาะ	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ทุเรียน	มังคุด	ข้าว	พืชผัก	ข้าวโพด	ลองกอง
AC-wd,col-slA	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s	S3o	S2s	S2s	S2s
Chl-sclB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns	S2ns
Knk-lsA/ow	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns	S2ns
Knk-sclB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns	S2ns
Ll-mw-lsA/ow	S2osn	S2on	S2n	S2osn	S2osn	S2on	S2n	S2o	S2osn
Pga-fl-sclC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3ewo	S2ens	S2ens	S2ns
Pga-md,fl-sclC	S3r	S2rns	S3r	S3r	S3r	S3ewo	S2erns	S2erns	S3r
Pk-fl-sclB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns	S2ns
Pk-fl-sclC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3ewo	S2ens	S2ens	S2ns
Pk-md,fl-sclC	S3r	S2rns	S3r	S3r	S3r	S3ewo	S2erns	S2erns	S3r
Pto-slC	S3r	S2rns	S3r	S3r	S3r	S3ewo	S2erns	S2erns	S3r
Ro-lsA/ow	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns	S2ns

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

e	=	ความเสียหายจากการกัดกร่อน	w	=	ศักยภาพการใช้เครื่องจักร	r	=	สภาวะการหยั่งลึกของราก
z	=	สารพิษ	x	=	การมีเกลือมากเกินไป	m	=	ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
o	=	ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช	n	=	ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร	s	=	ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของการดำเนินการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดิน และที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุทธศาสตร์แผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพ โดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีเนื้อที่ทั้งหมด 122,854 ไร่ สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก คือ 1) เขตป่าไม้ มีเนื้อที่ 100,365 ไร่ หรือร้อยละ 81.69 2) เขตเกษตรกรรม มีเนื้อที่ 15,330 ไร่ หรือร้อยละ 12.48 3) เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,642 ไร่ ร้อยละ 1.34 4) เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 4,698 ไร่ หรือร้อยละ 3.82 5) เขตพื้นที่อื่นๆ มีเนื้อที่ 636 ไร่ หรือร้อยละ 0.52 และ 6) เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

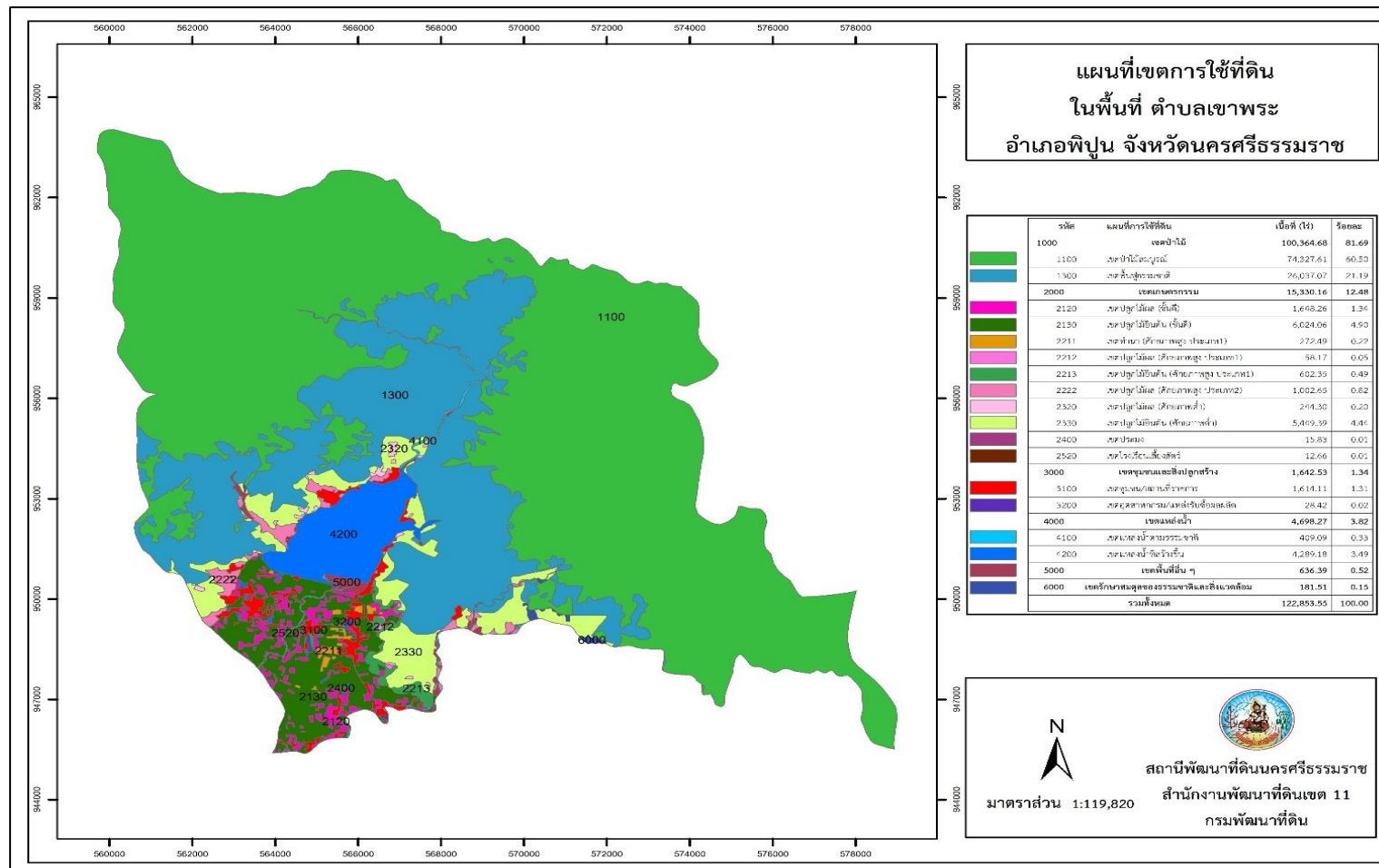
ตารางที่ 6-1 สภาพการใช้ที่ดินตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตป่าไม้	100,365	81.69
1.1 เขตป่าไม้สมบูรณ์	74,328	60.50
1.2 เขตป่าฟื้นฟูธรรมชาติ	26,037	21.19
2 เขตเกษตรกรรม	41,401	33.69
2.1 เขตปลูกไม้ผล (ชั้นดี)	1,648	1.34
2.2 เขตปลูกไม้ยืนต้น (ชั้นดี)	6,024	4.90
2.3 เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 1)	272	0.22
2.4 เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 1)	58	0.05
2.5 เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 1)	602	0.49
2.6 เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 2)	1,002	0.82
2.7 เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพต่ำ)	244	0.20
2.8 เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพต่ำ)	5,449	4.44
2.9 เขตประมง	16	0.01
10.0 เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	13	0.01
3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,643	1.34
3.1 เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	1,614	1.31
3.2 เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	28	0.02
4 เขตแหล่งน้ำ	4,698	3.82
4.1 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	409	0.33
4.2 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	4,289	3.49
5 เขตพื้นที่อื่นๆ	633	0.52
6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	182	0.15
ผลรวมทั้งหมด	122,855	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

6.2.1 เขตป่าไม้ เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวร หรืออยู่ในพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1A 1B หรือ 2 พื้นที่ในเขตนี้ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดินหรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ และเขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ มีเนื้อที่ 100,364.68 ไร่ หรือร้อยละ 81.69 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) **เขตป่าไม้สมบูรณ์** (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 74,328 ไร่ ร้อยละ 60.50 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) **เขตพุ่มธรรมชาติ** (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 26,037 ไร่ ร้อยละ 21.19 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุก แผ้วถางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่น ส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 4 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมขั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตประมง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 41,401 ไร่ ร้อยละ 39.69 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) **เขตเกษตรกรรมขั้นดี** พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตมากที่สุดในตำบล เนื่องจากมีระบบชลประทาน สามารถส่งน้ำช่วยในการปลูกพืชเพื่อทำการเกษตรนอกฤดูฝน โดยเฉพาะข้าวนาปรังและพืชอายุสั้นได้เป็นอย่างดี และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช ส่งผลให้มีศักยภาพของที่ดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกในระดับสูงถึงปานกลาง มีรายละเอียดดังนี้

(1) **เขตปลูกไม้ผล** (สัญลักษณ์ 2120) มีเนื้อที่ 1,648 ไร่ ร้อยละ 1.34 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ ทุเรียน

(2) **เขตปลูกไม้ยืนต้น** (สัญลักษณ์ 2130) มีเนื้อที่ 6,024 ไร่ ร้อยละ 4.90 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น ได้แก่ ยางพารา

2) **เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง** พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมขั้นดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) **เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1)** เป็นเขตที่มีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำโดยเฉพาะระบบชลประทาน มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม ดัดข้อจำกัดจากลักษณะดิน ซึ่งมีสมบัติดินที่ไม่เหมาะสมบางประการ มีรายละเอียดดังนี้

- **เขตทำนา** (สัญลักษณ์ 2211) มีเนื้อที่ 272 ไร่ ร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง และบางพื้นที่ทำนาปีตามด้วยพืชฤดูแล้งชนิดต่าง ๆ เช่น การปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง บริโภคเองในครัวเรือน

- **เขตปลูกไม้ผล** (สัญลักษณ์ 2212) มีเนื้อที่ 58.17 ไร่ ร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูกได้แก่ ทุเรียน มังคุด เงาะ

- **เขตปลูกไม้ยืนต้น** (สัญลักษณ์ 2213) มีเนื้อที่ 602.35 ไร่ ร้อยละ 0.49 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน

(2) **เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง** (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

(3) **เขตศักยภาพการผลิตต่ำ** พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาคือเป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่าง ๆ การทำการเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

- **เขตปลูกไม้ผล** (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 244 ไร่ ร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูกได้แก่ ทุเรียน

- **เขตไม้ยืนต้น** (สัญลักษณ์ 2213) มีเนื้อที่ 5,449 ไร่ ร้อยละ 4.44 ของเนื้อที่ตำบล
ทั้งนี้ในเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) หากมีการปรับปรุงบำรุงดิน หรือปรับโครงสร้างของพื้นที่ให้เหมาะสม เช่น ยกร่อง จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำประเภทต่าง ๆ สามารถยกระดับเป็นเขตเกษตรกรรมขั้นดีได้ เนื่องจากมีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำไว้แล้ว โดยเฉพาะระบบชลประทาน

3) **เขตประมง** (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 16 ไร่ ร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมงได้แก่ การเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

4) **เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์** (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 13 ไร่ ร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล โดยประเภทของโรงเรือนที่พบ ได้แก่ โคเนื้อ สัตว์ปีก และสุกร

6.2.3 **เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง** มีเนื้อที่ 1,643 ไร่ ร้อยละ 1.34 ของเนื้อที่ตำบลประกอบด้วย เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

6.2.4 **เขตแหล่งน้ำ** มีเนื้อที่ 4,698 ไร่ ร้อยละ 3.82 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) **เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ** (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 409 ไร่ ร้อยละ 0.33 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) **เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น** (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 4,289 ไร่ ร้อยละ 3.49 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 633 ไร่ ร้อยละ 0.52 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น ลานรับซื้อปาล์มน้ำมัน จุดรับซื้อยางพารา ที่ทิ้งขยะ ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.6 เขตรักษาสมดุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 182 ไร่ ร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร หรือพื้นที่ที่มีระบบนิเวศตามธรรมชาติ ที่อาจถูกทำลาย หรือได้รับผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ พื้นที่ที่มีลักษณะมีคุณค่าทางธรรมชาติ หรือศิลปกรรม ที่อ่อนไหวต่อกิจกรรมของมนุษย์ และเป็นพื้นที่ที่ควรอนุรักษ์ ซึ่งยังมิได้ถูกประกาศตามกฎหมายอื่น

บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังจากการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงาน กิจกรรมต่าง ๆ และงบประมาณที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568 ถึง 2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลเขาพระไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ เพื่อมีมติให้ความร่วมมือกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 4 โครงการ ดังนี้

- 1) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- 3) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 4) การบริหารจัดการน้ำ

7.3 กิจกรรมที่ดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณการเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1. เขตปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผล และเขตทำนา มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

1.1 การปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.1.1 การส่งเสริมการผลิต และการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- 1.1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
- 1.1.3 จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร (โดโลไมท์)
- 1.1.4 การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน
- 1.1.5 จัดหาเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด
- 1.1.6 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

1.2 การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

- 1.2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 1.2.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

1.3 การบริหารจัดการน้ำ

1.3.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

1.3.2 การจัดทำทางระบายน้ำ

1.3.3 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

2. เขตปศุสัตว์ มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

2.1 การบริหารจัดการน้ำ

2.1.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

7.4 กิจกรรมที่ดำเนินงานของหน่วยงาน

7.4.1 เขตเกษตรกรรม

1. เขตปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผล และเขตปลูกข้าว มีกิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

1. การอบรมให้ความรู้การทำการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

2. การบริหารจัดการศัตรูพืช (กรมส่งเสริมการเกษตร)

3. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

4. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (กรมส่งเสริมสหกรณ์/สำนักงานพาณิชย์จังหวัด)

2. เขตปศุสัตว์ มีกิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

1. การอบรม ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (กรมปศุสัตว์)

2. การอบรมบริหารจัดการโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (กรมปศุสัตว์)

7.4.2 เขตแหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

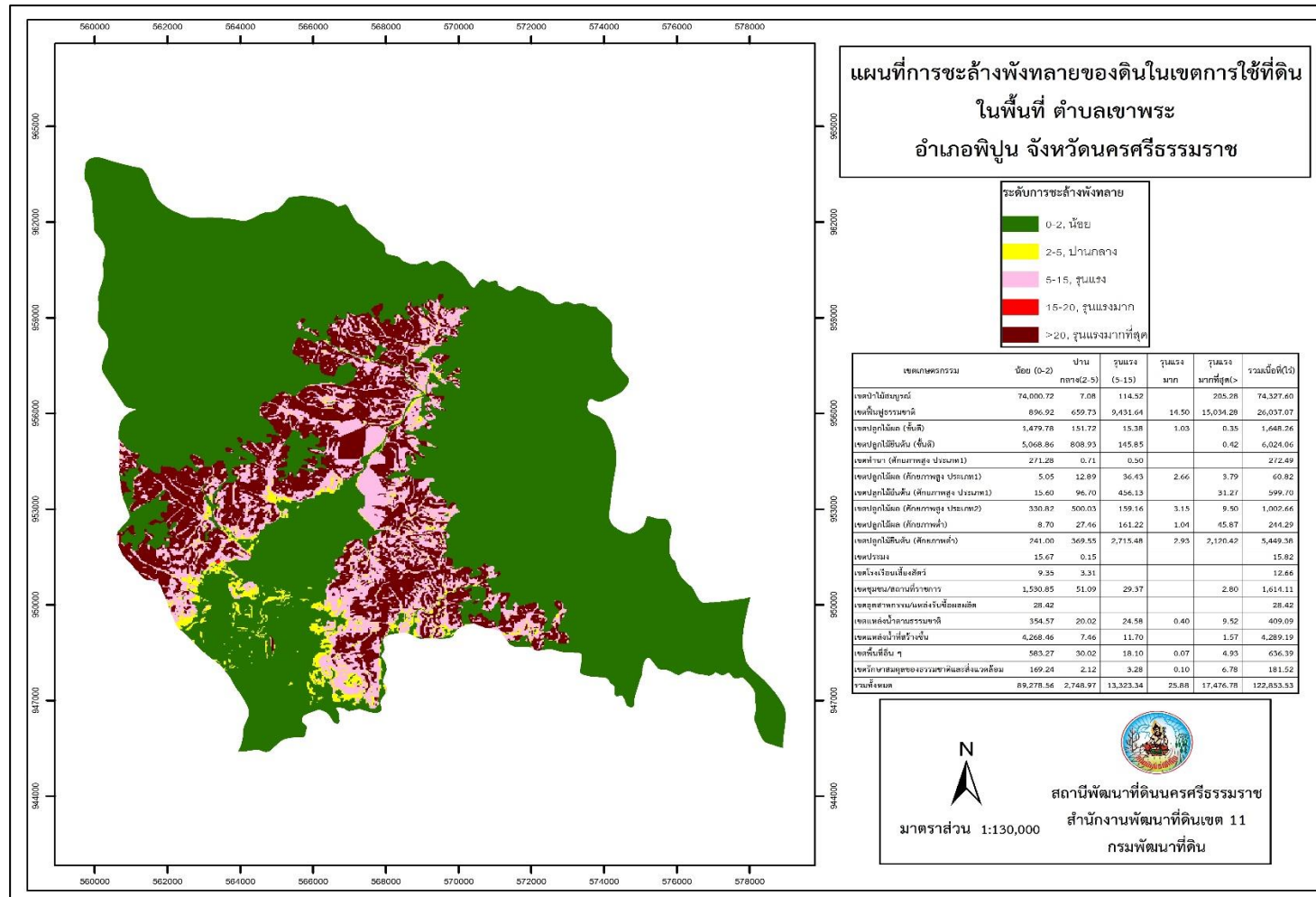
1. สนับสนุนการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและเพื่อทำการเกษตร (กรมชลประทาน)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2567 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม และฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ ปรับรูปที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลเขาพระ กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลเขาพระ ภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง และมีปัญหาร่องลงมา คือ ปัญหาการรักรวมสิทธิในที่ดิน ปัญหาดังกล่าวนี้นำผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

7.6 ระยะเวลาดำเนินการ

7.6.1 การพัฒนาที่ดินและน้ำ

1. การปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.1 การส่งเสริมการผลิต และการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- 1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
- 1.3 จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร (โดโลไมท์)
- 1.4 การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน
- 1.5 จัดหาเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด
- 1.6 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

- 2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ.2567

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตเกษตรกรรม	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
1.1 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 12,076 ไร่	1.1 การส่งเสริมการผลิต และการใช้ สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	1,500
1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 2,953 ไร่	จำนวน 100 ราย 1.2 จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร (โดโลไมท์)	85,000
1.3 เขตปลูกข้าว เนื้อที่ 272 ไร่	จำนวน 50 ตัน 1.3 การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปุ๋ยพืชสด เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน เนื้อที่ 200 ไร่	3,000
1.4 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 13 ไร่	1.5 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการ ใช้สารเคมีทางการเกษตร	2,500
1.5 เขตประมง เนื้อที่ 16 ไร่		
	2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของ ดิน	
	2.1 จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูก ไม้โตเร็ว	2,500,000

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณการเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตเกษตรกรรม	
1.1 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 12,076 ไร่	1. การอบรมให้ความรู้การทำการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 2,953 ไร่	2. การบริหารจัดการศัตรูพืช (กรมส่งเสริมการเกษตร)
1.3 เขตปลูกข้าว เนื้อที่ 272 ไร่	3. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
	4. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (กรมส่งเสริมสหกรณ์/สำนักงานพาณิชย์จังหวัด)
1.5 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 13 ไร่	1. การอบรม ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (กรมปศุสัตว์)
1.6 เขตประมง เนื้อที่ 16 ไร่	2. การอบรมให้ความรู้ในการปฏิบัติตามนโยบายด้านการใช้พื้นที่เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (กรมประมง)
2. เขตแหล่งน้ำ	1. สนับสนุนการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและเพื่อทำการเกษตร (กรมชลประทาน)

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณการเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

แผนการใช้ที่ดินตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	
			2567	2568	2569	2570	2571		2567	2568	2569	2570	2571			
1. ปรับปรุงบำรุงดิน																
เขตพื้นที่เกษตรกรรม	1.1 การส่งเสริมและการผลิตการใช้สารอินทรีย์	ราย	100	100	100	100	100	500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	7,500	พด.	
เขตไม้ผล/ไม้ยืนต้นและเขตเกษตรกรรมผสมผสาน	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	150	150	150	150	150	750								
	1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	1	1	1	1	1	5	2,250	2,250	2,250	2,250	2,250	11,250	พด.	
	1.4 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	50	50	50	50	50	250	750	750	750	750	750	3,750	พด.	
2. การบริหารจัดการน้ำ																
เขตพื้นที่เกษตรกรรม	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นอกเขตชลประทาน	บ่อ	2	2	2	2	2	10	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	250,000	พด	
เขตพื้นที่เกษตรกรรม/พื้นที่แหล่งน้ำ																
3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	3.1 การปลูกแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	500,000	150,000	150,000	150,000	150,000	150,000	750,000	พด	
4. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ																
เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้นและเขตเกษตรผสมผสาน	4.1 การก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน	ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	4.2 การก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร	ไร่	100	-	-	-	-	100	8,750	-	-	-	-	875,000	พด	
	4.3 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	ไร่	5	5	5	5	5	25	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	42,500	พด	

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมโครงการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2567. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา:

<http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2566.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566). กรมอุตุนิยมวิทยากระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ. (ไฟล์ข้อมูล)

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2567. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา :

<http://mvos2.gistda.or.th/>. 15 พฤษภาคม 2566

กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา : <https://ebmn.cdd.go.th/>. 1 มิถุนายน 2566.

กรมการปกครอง. 2556. แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

. 2567. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2565). แหล่งที่มา: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>, 1 พฤษภาคม 2566.

กรมการพัฒนาชุมชน. 2566. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา: <https://ebmn.cdd.go.th/>, 1 มิถุนายน 2566.

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2566. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล. แหล่งที่มา:

<http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2566.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอและรายตำบล (ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>, 15 พฤษภาคม 2566.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2566. สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ. 2536-2565 (ไฟล์ข้อมูล). กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2566. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2566. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

บัณฑิต ต้นศิริ และ คาร์ณ ไทรพัก. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน.

สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่. 2566. แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. 2566. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด
รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2565). แหล่งที่มา :

<https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop.1>
พฤษภาคม 2566.

ศันสนีย์ อรัญวาส์ และคำณ ไทรพิภ. 2562. แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล ตำบลบ้านเรือน อำเภอป่าซาง
จังหวัดลำพูน. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

เทศบาลตำบลเขาพระ . 2566. วิสัยทัศน์พันธกิจ. . แหล่งที่มา:

<http://www.khaokhen.go.th/vision.html>, 1 พฤษภาคม 2566.

กรมพัฒนาที่ดิน

